Zevende Jaargang, Nummer 8 Verschijnt vierwekelijks 30 Augustus 1935

LABORISTA ESPERANTISTO

ARBEIDER ESPERANTIST

ORGAAN VAN DE FEDERATIE VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

Redactie: Middenweg 226, Amsterdam-O. || Secretariaat van de Fed. van Arbeiders-Esperantisten: Postbus W 6, Amsterdam-W.
Administratie: Postbus O. 50, Amsterdam-O. || Postgiro Amsterdam 144698. || In België: Esschenstraat 16, Antwerpen

Abonnementsprijs f 0,75 per jaar. Voor leden gratis. Oplaag 4700 exemplaren.

VAN TWEE KONGRESSEN.

Van 3—8 Aug. komen te Parijs de arbeiders-esperantisten in kongres bijeen. Zij komen uit verschillende landen.

Helaas kunnen wij niet spreken van in grote getale en uit vele landen. De crisis en de dictatuur bepalen het aantal deelnemers. Maar die er komen, zijn enthousiast, vervuld van grote idealen, al laat hun de dagelijkse strijd om 't bestaan geen rust. Zij zijn geen afgevaardigden en geen talenkenners. De jaarlijkse bijeenkomsten van SAT-anoj zijn werkkongressen, waarin de leden het wel en wee van hun wereldbond bespreken.
Zelf bespreken, als waren zij geen bewoners van verschillende landen met uiteenlopende talen. Als waren zij in eigen land in vergadering bijeen, waar ieder wat zeggen kan en de discussies volgen.
Zó is 't. En vandaar de geestdrift, die telkenjare weer arbeiders uit meerdere landen bijeen brengt. Want daar komen geen nederlanders en belgen en engelsen, geen duitsers, zweden, fransen en spanjaarden, daar komen kameraden, leden van één organisatie, verbonden door één taal, bijeen.
Zij verstaan en begrijpen elkaar, hebben geen tolken, geen vertalers van node.
Geen verschil in nationaliteit dringt zich op door verdeeldheid in taal.

Anders is het in het kongres dat plaats heeft van 18—24 Aug. te Kopenhagen. Daarheen komen de vertegenwoordigers van de transportarbeiders, spoor- en zeelui.
De ITF kongresseert. Dat dit een internationale organisatie is van de eerste rang, is al merkbaar door de verscheidenheid van talen, die men daar hoort. Indien alle aangesloten organisaties vertegenwoordigd zouden zijn, zou men er zeker wel 30 kunnen horen.
Dat dit grote moeite en kosten met zich brengt, en voor een vlot verloop der besprekingen en besluiten geweldig hinderlijk is, kan men begrijpen. Het is dus niet verwonderlijk, dat de ITF voorstander van esperanto is en de esp. beweging niet alleen ter wille is, maar deze ook steunt.
Regel toch is, dat in deze kongressen alles vertaald wordt in het frans, engels, duits, zweeds of deens, en tevens in de taal van 't land, waarin het kongres plaats heeft. Maar bovendien heeft ieder afgevaardigde het recht te spreken in een andere taal, als hij zorgt voor een tolk in een der bovengenoemde talen. Dat dit verre van een ideale toestand is, zal men dadelijk toegeven.
Vanzelfsprekend is, dat geen enkele rede of toespraak geheel tot zijn recht kan komen, omdat een gedeelte der aanwezigen er niets van verstaat en later via een tolk slechts een vertaling of uittreksel te horen krijgt en daarna nog enige malen vertaald in een andere taal, die men mogelijk ook niet verstaat. En zo ja, dan nog eens hetzelfde hoort.
Het directe, persoonlijke, contact ontbreekt geheel. Een goed volgbaar debat is immers niet mogelijk. De gevoelens van kameraadschap mogen dan al zich demonstreren, tot uiting, als in *onze* esperanto-kongressen, komen ze *niet*.
Dat is wel mogelijk in de gelijktijdig plaats hebbende konferentie van leden der IFETT, de esperantosectie der ITF.
We hopen, dat alle kongressisten de besprekingen dezer sectie zullen bijwonen. Opdat zij versteld staan van hun eigen omslachtige tijd- en geldrovende wijze van vergaderen, terwijl het zo eenvoudig kan.
De internationale arbeidersbeweging begrijpe, dat hier een terrein voor haar braak ligt, waarbij geen medewerking van of strijd met werkgevers van node is, dat men zelf in eigen belang kan bewerken.
Men sla de hand aan de ploeg.

EEN WONDER.

In Juni bezocht een tsjech ons land en sprak o.a. in Rotterdam.
De secr. van de N.V., afd. R'dam, v. Immerzeel, bezocht deze vergadering en doet nu verslag van zijn bevinding in zijn vakblad, als volgt: (vert. uit ITF-komunikoj).
Ik ken geen esperanto en beschouwde gedurende de rede van den tsjechischen kameraad, het publiek.
Daar zaten meer dan 100 arbeiders, spoor- en trammannen, transportarbeiders, werklozen, vrouwen, jong en oud, en allen begrepen zij dien tsjech als sprak hij hollands. Dat is werkelijk bijna een wonder. Wie iets van vreemde talen afweet, weet ook hoe lange en aanhoudende studie gedurende jaren nodig is, om een vloeiend uitgesproken rede te volgen.
En hier zaten nu tientallen ouderen en jongeren, toegerust met geen andere schoolopleiding dan die, welke de schrale zesjarige leerplicht den jeugdigen arbeider in ons land biedt. Zij leerden deze vreemde taal verstaan in zes tot twaalf maanden. Zij konden zelf horen, dat deze vreemdeling uit een ver land, in wezen de zelfde taal sprak als zij, hetzelfde leed en verlangen kende als zij.
En in de pauze konden zij met hem praten, gezellig, zo als men dat doet met een kameraad uit een verre streek. Er bestond geen afstand meer tussen hen; de gemeenschappelijke taal gaf hun op het zelfde moment het gevoel van intieme kameraadschap.
Ik ging heen verwonderd en verrast, dat ik iets nieuws en goeds had ondervonden. Ik zal proberen Esperanto te leren.

Techniek en Praktijk.

Na een pleidooi van ir. E. F. Petritsch, professor aan de Technische Hogeschool te Wenen, voor het gebruik van esperanto in de elektrotechniek, wijst ir. L. Kirschbauer uit Budapest in het orgaan der UEA er o. m. op, dat om de technische vakliteratuur behoorlijk te kennen, men meerdere talen moet leren en de bewoners van kleine landen of met een beperkt taalgebied er wel het ongunstigst voorstaan. Er zij eenheid van technische vaktermen in de gehele wereld. Dat is nooit te bereiken in de nationale talen, en wel in het Esperanto. Want, vervolgt ir. L. K., Esperanto kan voldoen aan alle eisen welke gesteld moeten worden voor een internationale technische ontwerp-taal. De invoering van onze taal (esperanto) als internationaal-technische taal, stuit op geen grote moeilijkheden. De mogelijkheid bestaat reeds. Dus doen wij, esperanttisten, onze plicht. De techniek verwacht de technische taal. Scheppen wij dus allereerst een esperanto-vakliteratuur".

Een stap vooruit.

Blijkt uit ons stukje „Techniek en Praktijk" al, dat de belangstelling voor esperanto in technische kringen leeft, meer genoegen doet het ons, dat deze niet dagtekent van voor korte tijd.

Dat vergroot de waarde van de beslissing, genomen op het kongres der Internationale Electrotechnische Commissie, dat van 18-29 Juni j.l. plaats vond. Daar toch werd besloten om het uit te geven officiële electrotechnisch woordenboek ook te voorzien van esperanto-vertalingen, naast de engelse, franse, duitse, italiaanse en spaanse taal.

Zo als men van akademisch gevormde technici (alle leden der IEC zijn ir., dr., prof. etc.) kan verwachten, is dit niet een uiting van enthousiaste idealisten, maar wel een erkenning van de waarde van esperanto als internationaal-technische taal.

Nadat op het kongres te Parijs in 1932 reeds gepleit werd voor het gebruik van esperanto en enkele der kongresdeelnemers in esperanto het woord voerden, hetgeen de belangstelling niet weinig vergrootte, richtte in 1933 een 30-tal eminente technici uit Duitsland, Frankrijk, Nederland, Oostenrijk, Spanje en de Sovjet-Unie, zich tot de IEC, ten gunste van esperanto.

De sub-commissie IA voor de nomenclatuur (naamgeving) kwam nog enige malen bijeen en nam nu, met 10 tegen 2 en 2 onthoudingen het besluit, voor te stellen, esp. voor het uit te geven woordenboek te aanvaarden.

Vóór waren: Duitsland, Frankrijk, Italië, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Roemenië, Sovjet-Unie, de Verenigde Staten en Zweden.
Tegen: Engeland en Zweden.
Onthoudingen: Zwitserland en Tsj. Slowakije.

De laatste twee verklaarden persoonlijk voor esperanto te zijn, maar geen opdracht te hebben tot voorstemmen.

De alg. verg. te Brussel op 27 Juni l.l., nam het voorstel, dat verschillende instanties alsnog doorlopen had, aan.

Zo wint esperanto veld.

Hoe ik esperantist werd.

Toen ik in 1903 een reis ondernam door het oosten, zo schrijft Henriko Fischer uit Galatz in de „Argentijnse Esperantist", zat ik in de spijswagen van de trein die mij zou brengen van Bukarest naar Konstanze. Daar zat ook een reiziger, die vergeefs trachtte iets aan den kelner te bestellen. Deze bracht al zijn talenkennis te pas en probeerde het in roemeens, servisch, bulgaars, russisch en turks! Het gaf niets. De passagier verstond hem niet.

Ik kwam naderbij, ik toch spreek buiten 't roemeens, zeven andere talen en probeerde het in 't duits, frans, engels, italiaans, daarna met hongaars, spaans en grieks. Maar geen enkele hiervan verstond deze vreemdeling. En toch waren het twaalf talen waarin we het nu geprobeerd hadden.

Toen herinnerde ik mij een esperanto-zinnetje, dat ik eens ergens gelezen had en vroeg in 't esperanto: „spreekt u esperanto?"

Een uitroep van vreugde. „Ja, dat spreek ik" en hij ging voort in een taal, die *ik* niet verstond, omdat hiermee al mijn kennis van Esperanto uitgeput was. Niet zodra bemerkte de vreemdeling dat, of hij stak mij een klein boekje toe, in 't duits, dat een esperanto-sleuteltje bleek te zijn, inhoudende benevens de woordstammen, de volledige grammatika.

En nu begon voor mij het leren van esperanto.

Toen ik onze medepassagier tien uur later weer op het dek aantrof, kon ik me reeds verstaanbaar maken in esperanto en vroeg schertsend: „zijt ge uit de hemel gevallen, mijnheer? U schijnt geen enkele taal te kennen!" Wat bleek nu? Dat mijn medereiziger een zweed was, die het noors, 't fins en 't deens machtig was! De kelner, de vreemdeling en ik spreken samen 16 talen en toch konden we elkaar niet verstaan!

Sindsdien tracht ik er de mensen van te overtuigen, dat niet de studie van vele vreemde talen, maar alleen het gebruik van die gemakkelijk te leren internationale taal, het verkeer tussen *alle* mensen mogelijk maakt, zelfs met hen, die esperanto nog niet kennen.

Hetgeen deze ware geschiedenis aantoont.

Van overal.

Denemarken.

Hier werd met Pinkster de Deense Arbeiders Esperanto Bond gesticht, uit de reeds bestaande plaatselijke arb. esp. klubs. Hiermee zal de propaganda ten zeerste gediend zijn.

—

Estland.

De esp. organisatie telt nu 14 afd. met 903 leden. Verleden jaar 11 met 539. Naar blijkt wordt daar ijverig gewerkt voor esperanto.

—

Frankrijk.

In Antaŭen (Duinkerken) lezen we een interessante radiorede, waaruit we kunnen concluderen, dat esperanto overal veld kan winnen, als men maar met vaste wil de propaganda ter hand neemt. Waar voor een paar jaar niets bestond is nu in Duinkerken een kern van meer dan 100 ijverige esperantisten. Een radiorede was voldoende iemand tot het leren van esperanto aan te zetten, hij leerde het anderen thuis, een groep werd gevormd, kursussen vonden plaats en.... oude, lang vergeten esperantisten kwamen terug. In deze havenstad steunt de Kamer van koophandel en de gemeentelijke overheid de actieve esperantogroep.

—

Griekenland.

In de 2e en 3e klas der meisjesgimnasia te Athene wordt nu gedurende 3 uur per week esp. onderwezen in schooltijd.

In het kursusjaar 1933-1934 volgden 254 leerlingen van 9 scholen, w.o. middelbare en de universiteit, het esp. onderwijs. In het afgelopen kursusjaar werden er echter 550 ingeschreven.

(Onze twijfel — zie LE van Juli — omtrent het opgegeven aantal van 1500 leerlingen van 1925 af, was dus gelukkig niet gerechtvaardigd. Deze laatste cijfers zijn van Dec. 1934 en April 1935, uit het orgaan der griekse esperantisten.)

—

Hongarije.

De Dir. der Posterijen in Hongarije heeft, evenals in 1932, een serie prentbriefkaarten uitgegeven met verklarende tekst naast het hongaars en frans (frans is de taal der internationale postunie) in esperanto. Nu ter gelegenheid van de internationale jaarbeurs te Budapest.

In het *hongaarse parlement* werd door Dr. Benard en Dr. Antal Eber gepleit voor esp. op de school.

De min. van onderwijs antwoordde in gunstige zin en zegde toe dit probleem te bestuderen.

ONZE TAALRUBRIEKEN.

DE VOORZETSELS V.

BUITEN.

Op de eerste plaats betekent buiten ekster, als tegenstelling van en en inter, maar geeft slechts *een plaats of toestand*, nooit *een tijd* aan:
Buiten de deur = Ekster la pordo. Buitenshuis = Ekster la domo. Eksterdome. Buiten de bedding der rivier = Ekster la fluejo de l' rivero. De rivier is buiten haar oevers getreden = La rivero eksterbordiĝis. Buiten gevaar = Ekster danĝero. Buiten het huwelijk geboren = Naskita ekster edzeco. Een buiten-echtelijk kind = Eksteredzeca infano. Buiten dienst = Ekster deĵoro. Ekster servo. Buiten beschouwing = Ekster konsidero. Buiten de termen vallen = Esti ekster konsidero. Ne esti konsiderata. Dat is buiten mijn bevoegdheid = Tio estas ekster mia kompetento. Tion ne ampleksas mia kompetento. Redeneer niet over datgene, wat buiten uw vak ligt = Ne rezonu pri tio, kio estas ekster via metio. Buiten de wet = Eksterleĝa. Buiten twijfel = Ekster dubo. Sendube. Spartelen als een vis buiten het water = Barakti kiel fiŝo ekster la akvo.

Vervolgens is buiten een voorzetsel van *beperking* en vervangt als zodanig behalve of uitgezonderd. Veelal ziet men toch ekster als vertaling gebezigd; doch krom en escepte de zullen in de meeste gevallen logischer zijn.

Voorbeelden:

Buitendien = Krome. Krom tio. Buiten de gewone uitgaven heeft hij nog tien gulden nodig = Ekster (krom) la ordinaraj elspezoj li bezonas ankoraŭ 10 guldenojn. Buitendien kunnen we uit de genoemde woorden nog andere woorden vormen = Ekster (krom) tio, el la diritaj vortoj ni povas ankaŭ fari aliajn vortojn. Buiten Alexander hebben we allemaal schuld = Ni ĉiuj estas kulpaj, ekster (escepte de) Aleksandro. Buiten dat middel zag hij geen andere oplossing = Ekster (Escepte de) tiu rimedo li ne vidis alian solvon. Buiten die wetten bestaan er geen andere met betrekking tot die omstandigheden = Ekster (Escepte de) tiuj leĝoj ne ekzistas aliaj rilate al tiuj cirkonstancoj.

En ten slotte heeft buiten de betekenis van *zonder* of *niet* in:

Buiten twijfel = Nedubeble. Sendube. Eksterdube. Buiten adem = Senspire. Buiten mijn weten = Sen mia scio. Senscie, mi.... Ne sciante, mi.... Buiten verwachting = Ne atendinte. Ne esperinte. Dat is buiten mij gebeurd = Tio okazis sen (ekster) mi. Buiten kennis = Senkonscia. Buiten zijn schuld = Sen (ekster) lia kulpo. Buiten kijf = Nedisputeble. Buiten den waard rekenen = Forgesi la ĉefan interesaton. Hij kan het wel buiten mij stellen = Li ne bezonas mian helpon.

Vrij moet men vertalen in:

Buiten zijn boekje gaan = Fari nepermesaĵon. Fari pli ol estas al li komisiite. Dat gaat buiten de schreef = Tio estas netolerebla. Dat gaat alle perken te buiten = Tio okazas, kvazaŭ limoj ne ekzistas. Iemand buiten gevecht stellen = Fari iun senpova por la batalo. Malarmi iun. Venki iun.

Buiten is een bijwoord in:
Buiten staan = Stari ekstere. Buiten wonen = Loĝi eksterurbe, en kamparo. Buitenom = Laŭekstere. Van buiten kennen = Scii parkere. Van buiten leren = Lerni parkere. Zich te buiten gaan = Fari ekscesojn. Hij gaat zich aan drank te buiten = Li drinkas ekscese. Naar buiten gaan = Iri eksteren. Iri kamparen.

Na ekster kan de richtings-n gebruikt worden. Vergelijk: Li iras ekster la domo, en: Li iras ekster la domon. (Hij loopt buitenshuis, en: Hij loopt het huis uit).

Buiten wordt een bijvoeglijk naamwoord in: Ekstera flanko.

—

DOOR.

Dit voorzetsel heeft de volgende vier betekenissen: plaats = *tra* (door, doorheen), ook figuurlijk; omstandigheid = *pro (wegens, vanwege)*, oorzaak = *de* en middels, door middel van, oorzaak = *per*. Dit laatste geval komt veel met het voorgaande overeen, doch men bezigt nu bij voorkeur *per*, omdat de betekenis van *de* nogal ruim is, en *de* soms misverstand zou kunnen veroorzaken, als men *van* i. pl. v. *door* las.
Het is niet moeilijk voorbeelden van deze vier gevallen uit elkaar te houden. Hier volgen er enige van deze vier groepen:

Door = *tra*.

Door de lucht = Tra la aero. Door het water = Tra la akvo. De rook gaat door de schoorsteen = La fumo eliĝas tra la kamentubo. Door de gang = Tra la koridoro. Door een bril zien = Rigardi tra okulvitroj. De mens ademt door de longen = La homo spiras tra la pulmoj (ook: per). Door de deur gaan = Iri tra la pordo. Door de regen gaan = Iri tra la pluvo (ook: en). Planten ademen door poriën = Vegetaĵoj spiras tra poroj (ook: per). Door dat boek loopt een draad van waarheid = Tra tiu libro fadenas vero. Kleurstof door water mengen = Miksi koloraĵon tra akvo. Eenzelfde zin als deze laatste kan men ook met *inter* vertalen, als de zelfstandigheid uit deeltjes of voorwerpen bestaat, b.v.: Witte bloemen door rode mengen = Miksi blankajn florojn inter ruĝaj(n).
Tra is nu eens in min of meer rechte lijn ergens door(heen) (tra la tunelo, tra okulvitroj), dan weer heeft het de betekenis van een rondgang (promeni tra la urbo, migri tra la lando).
Sommigen gebruiken graag wel eens een richting-n na *tra*. Wil men konsekwent zijn, dan moest die *n* volgen, als met *door* bedoeld wordt: aan het ene eind in en aan het andere eind er weer uit (tra la tunelon); maar zin heeft dat eigenlijk niet. Ook Zamenhof meent, dat men na *tra* wel met een eerste naamval volstaan kan. De vierde dient dan alleen ter versterking.

Door = *pro*.

Hij stierf door bloedverlies = Li mortis pro sangoperdo. Dat is door zijn schuld gebeurd = Tio okazis pro lia kulpo. Het water kookt door de warmte = La akvo bolas pro la varmo. Door ziekte kon ik niet komen = Pro malsano mi ne povis veni. Vermoeid door de wandeling = Laca pro la promenado.

Door = de.

Dit *door (de)* komt na een lijdend deelwoord voor, als het weer gevolgd wordt door degene, die de werking van dit deelwoord verricht.
Gemaakt door den timmerman = Farita de la ĉarpentisto. Geschreven door = Verkita de. De bladen worden bewogen door de wind = La folioj estas movataj de la vento. Maar men zegt: La folioj moviĝas pro la vento, omdat de wind meer als omstandigheid dan als rechte oorzaak wordt opgevat.
Niet altijd beschouwt men echter hetgeen na *door (de)* wordt genoemd precies als oorzaak of als middel, waarmee iets gebeurt. Zo kan men: door een slag getroffen = zowel vertalen met *de* als met *per* (trafita de (per) bato. Gebruikt men *per*, dan is de zin aan te vullen met *de iu*.
Ook wanneer het deelwoord niet in de zin voorkomt, maar er bij gedacht kan worden, wordt *de* gebruikt:
Arbeid door vrouwen (= verricht door) = Laborado de virinoj. Het schieten door den vijand = La pafado de la malamiko.

Door = *per*.

Hij heeft zijn vrouw door de dood verloren = Li perdis sian edzinon per la morto. Hij is door arbeid rijk geworden = Li riĉiĝis per laborado. De maatschappelijke toestanden zijn veel verbeterd door het optreden der

socialisten = La sociaj statoj multe pliboniĝis per la agado de l' socialistoj. Dat ben ik door hem te weten gekomen = Tion mi eksciis per (of: pere de) li.

Volgen nog enkele vrije vertalingen: Door elkaar = Intermiksite. Door het ganse jaar = Dum la tuta jaro. Door alle eeuwen heen = Dum (kan ook: tra) ĉiuj jarcentoj. Door de week = Labortage. Tussen de regels door lezen = Subkompreni inter la linioj. Dat kan niet door de beugel = Tio ne estas permesebla (tolerebla). Een streep door de rekening = Malavantaĝo, misrezulto, neatendita malhelpo. Een streep door de rekening halen = Nuligi ŝuldon.

Door is een bijwoord in:

Iemand door en door kennen = Koni iun ĝisfunde. Door en door nat = Trae malseka. Door en door vermoeid = Treege laca. Dat kan er wel mee door = Tio sufiĉetas. Het gezwel is door = La ŝvelaĵo krevis. De dijk is door = La digo rompiĝis. De schoenen zijn door = La ŝuoj eluziĝis. Hij is er door = Li sukcesis. De wet is er door = Le leĝo estas akceptita. Dat kan er wel door = Tio ne renkontos malhelpon. Ik moet er door = Mi volas trairi. Ik heb zijn bedoeling door = Mi komprenas lian intencon. Spreek door ! = Parolu plu !

Staat door voor het woordje *te*, dan is het een voegwoord; het wordt dan niet vertaald, maar het werkwoord, waar het betrekking op heeft, wordt een deelwoord:

Door te werken = Laborante. Door uit te wijken wist hij een ongeluk te voorkomen = Flankeniĝante li sciis eviti akcidenton.

Door als voorvoegsel betekent dikwijls doorgaan, vervolgen met een handeling:

Doorlopen = pluiri.

VOOR BEGINNERS.

Wij weten allen nog wel, dat het onpersoonlijk voornaamwoord „het", zoals wij dit kennen in nederlandse uitdrukkingen als: het regent = pluvas; het waaide = ventis; het is warm = estas varme, enz. in het Esperanto niet voorkomt.

In zinnen als: *het is niet waarschijnlijk, dat hij komt. Het is beter, dat gij er niet over spreekt. Het is verboden hier te roken,* enz., is de beginner licht geneigd het woordje *„het"* te gaan vertalen door *„ĝi"*. Dit is echter onjuist. Ook hier is *„het"* een onpersoonlijk voornaamwoord, hetgeen duidelijk blijkt, als wij deze zinnen een weinig omzetten. B.v.: *Dat hij komt is niet waarschijnlijk. Dat gij er niet over spreekt is beter. Roken is hier verboden.* Wij zien, dat na deze omzetting het woordje *„het"* verdwijnt. Het speelt in de zin geen actieve rol. Zulke zinnen vertalen wij als volgt: *Ne estas verŝajne, ke li venos. Estas pli bone, ke vi ne parolos pri ĝi. Estas malpermesate fumi tie ĉi.*

Ook het woordje *„er"*, dat wij in het nederlands vaak zien gebruiken om een zin mee aan te vangen, is in het Esperanto onbekend.

Zo vertalen wij: *Er leefde eens.... Vivis iam.... Er woei een vlag op de toren. Flirtis flago sur la turo. Er was geen mens, die dat geloofde. Estis neniu, kiu kredis tion.*

Uitdrukkingen als: *Er wordt geroepen. Er wordt gezongen. Er werd besloten,* enz. vertaalt men als volgt: *Oni* of *iu vokas. Oni kantis. Oni decidis.*

Een groot struikelblok, iedere kursusleider weet het bij ervaring, is voor den beginner de vierde naamval. Deze buigingsvorm van het zelfstandig naamwoord, het bijvoeglijk naamwoord en het voornaamwoord speelt in de spraakkunst van het Esperanto echter een te grote rol, dan dat wij er maar luchtigjes over heen kunnen lopen. Om de onderscheiden delen van een zin te kunnen herkennen, dienen wij te kunnen ontleden. Wij kunnen een zin splitsen in drie hoofddelen.

1e. *het gezegde.*
2e. *het onderwerp.*
3e. *de bepaling.*

Wij zoeken dus eerst het gezegde. Ter besparing van plaatsruimte verwijzen wij u hiervoor naar „Nia Lernolibro" § 31. Hebben wij het gezegde gevonden, dan maken wij door *wie* of *wat* er voor te plaatsen een korte vraag. Het antwoord, dat wij dan krijgen, is *het onderwerp.* B.v.: *Ik kreeg van mijn vrouw een Esperanto-boek.* Gezegde is *„kreeg"*. *Wie kreeg?* Antw.: *Ik. Ik* is dus het onderwerp. Hetgeen er van de zin overblijft na er het gezegde en het onderwerp uitgenomen te hebben, zijn bepalingen. In de zin, die wij als voorbeeld namen, zijn *„van mijn vrouw"* en *„een Esperanto-boek"* dus bepalingen. In de bepaling *„van mijn vrouw"* treffen wij een *voorzetsel* aan. In de bepaling *„een Esperanto-boek"* is dit echter niet het geval. Een bepaling met een voorzetsel blijft steeds onverbogen, m. a. w. staat in de 1e naamval. Een bepaling zonder voorzetsel noemt men het *lijdend voorwerp.* In het Esperanto heet zulk een bepaling „rekta komplemento", hetgeen betekent rechtstreekse bepaling (dus bepaling, waarbij geen voorzetsel komt).

Zulk een lijdend voorwerp (rekta komplemento) staat in de 4e naamval. Het krijgt als kenteken de letter *„n"*.

Vertalen en ontleden wij de zin, die wij als voorbeeld hebben gebruikt, dan krijgen wij:

Mi = onderwerp (subjekto).
ricevis = gezegde (predikato).
de mia edzino = bepaling met voorzetsel (komplemento).
Esperanto-libro*n* = bepaling zonder voorzetsel of lijdend voorwerp (rekta komplemento).

Wij dienen er terdege rekening mede te houden, dat indien het lijdend voorwerp een bijvoeglijk naamwoord bevat, dit bijv. naamwoord eveneens een *„n"* krijgt.

Wij kochten een nieuw woordenboek = Ni aĉetis *novan vortaron.*

In de dierentuin zien wij grote en kleine dieren = En la zoologia ĝardeno ni vidas grandaj*n* kaj malgrandaj*n* bestoj*n*.

Sommige beginners gaan wel eens van de veronderstelling uit, dat een lijdend voorwerp steeds achteraan in de zin te vinden is. Dit is echter volstrekt niet altijd het geval. *Nian federacian gazeton ni ricevas ĉiumonate.*

Ook persoonlijke voornaamwoorden krijgen de 4e naamvalsvorm, als zij lijdend voorwerp zijn. *Wij groeten u = Ni salutas vin. Hem riepen wij, niet u = Lin ni vokis, ne vin.*

Wij zien dus, dat het noodzakelijk is om iedere zin te ontleden, zo lang men niet een zodanige routine heeft, dat men op het eerste gezicht de rededelen kan onderkennen. De meeste fouten op het gebied van het lijdend voorwerp worden dan ook gemaakt, doordat men verzuimt de zin behoorlijk te ontleden, alvorens men hem neerschrijft. Wij geven den beginners dan ook dringend de raad: „Bezint, eer gij begint" of met andere woorden: „Ontleedt uw zin, voor gij hem op papier stelt!" Houdt dit vol, totdat gij de nodige ervaring bezit!

—

TER VERTALING.

Als het enige dagen warm is, klagen de mensen over de warmte; indien het koud is klagen dezelfde mensen over de koude. Wij bezoeken steeds de bijeenkomsten van onze afdeling. De kinderen wilden niet komen, toen de moeder hen riep. Bezocht uw vriend een Esperanto-kursus? Ja, hij bezocht een Esperanto-kursus en nu is hij lid van een afdeling der Federatie van Arbeiders Esperantisten. De leden zongen een lied uit de nieuwe liederbundel. Goeden avond, beste (kara) vriend, hoe maak je het? Dank je, ik maak het goed. Wij betalen onze contributie aan den penningmeester. Er wordt geklopt.

Wie is daar? Ik ben het, uw vriend. Er zijn nog vele arbeiders, die niet begrijpen, dat Esperanto een wapen kan zijn in de strijd voor een betere maatschappij. Het is gevaarlijk de electrische geleiding (kondukilo) aan te raken. Ik wens u goede nacht. Het blad van onze Federatie ontvangen wij iedere maand. Onze kinderen beminnen wij, voor hen strijden wij.

VERTALING VORIGE OEFENING.
Mi demandis al mia amiko: „Ĉu vi jam scias Esperanton?" Li respondis min, ke li ankoraŭ ne scias Esperanton, sed ke li lernas ĝin. La sekvontan jaron ni iros al la kongreso de la Federacio de Laboristaj Esperantistoj. Mia amiko promesis, ke li ankaŭ iros. Ĉu vi scias je kioma horo li venos? Kie okazis la lasta kongreso de la Federacio de Laboristaj Esperantistoj? Mi opiniis, ke li estas hejme. Ĉu vi scias, ke multaj (multe da) homoj jam parolas Esperanton? Ĉu vi estas amiko aŭ malamiko? La sekvontan semajnon okazos muzikfesto. Mi timis, ke li falos. Ne la prezidanto, sed la sekretario skribas (verkas) la protokolojn. Ili promesis min (al mi), ke ili ne plu faros tion. Kiel vi fartas? Mi sciiĝis, ke lia avo ankoraŭ vivas.

NIEUWE UITGAVEN.

Norda literaturo. (Noorse letterkunde). Onder redactie van T. Indra. Uitg. K. Strazds, Jelgrava, Letland. 84 blz.
De eerste aflevering van deze collectie, die twee novellen uit het letlands en een uit het estlands bevat. De uitgever stelt zich ten doel de rijkdom van de noorse literatuur door Esperanto internationaal bekend te maken.

E. Lanti: **l'Espérantisme prolétarien**, traduit de l'Esperanto par R. Gilbert. Eldonis: Fédération Espérantiste Ouvrière, Paris.
Een franse vertaling van de bekende brochure „La Laborista Esperantismo". Dit zeer lezenswaardige boekje, waarin Lanti de waarde van het Esperanto voor den arbeider en de taak van SAT uiteenzet, is ook reeds vertaald in het engels, duits, zweeds, tsjechies en nederlands, terwijl een spaanse uitgave in bewerking is.
In onze taal is het verschenen onder de titel „Het Arbeiders-Esperantisme" en uitgegeven dor onze federatie. (Prijs f 0.10, Esperanto-uitgave f 0.25.)

Curso Completo de Esperanto. Eldono de Portugala Instituto de Esperanto en Lisboa. Nia redakcio ricevis 2 kajeroin de Esperanto-kurso, kiu komencas aperi poparte en Portugalio. La nuna kajero priskribas evoluon de la lingvoj, problemon de la internacia lingvo kaj ĝeneralan scion pri Esperanto. Dua klarigas en ĉefaj linioj gramatikon kaj enhavas la 1an lecionon de Esperanto. La kompleta kurso aperos en 17 kajeroj.

Al Torento, oorspronkelijk in Esperanto door St. Engholm. Tweede uitgave. Uitg. Eld. Soc. Esperanto, Stockholm. 93 blz. Prijs: f 0.75.
Het eerste Esperanto-werk van dezen geliefden zweedsen novellist, waarvoor hij als milieu het arbeidersleven koos.

Bonhumoro van Paul Nyssens. Uit het frans vertaald in esperanto door den auteur. Uitg. Instituut Nyssens, Brussel. Blz. 173. Prijs: ing. f 1.15.

Een studieboek, hoe ieder door het kweken van een goed humeur zelf de schepper van zijn geluk kan worden.

Notlibro de Praktika Esperantisto van K. R. C. Sturmer. Uitg. „Literatura Mondo", Budapest. 125 blz. Prijs: geb. f 2.—, ing. f 1.25. Een boek op de wijze van „Vortoj de Cart" en „Lanti", maar verre van de waarde daarvan. Efo.

Reisgids De Natuurvrienden 1935 f 0.50. Uitg. van het Reisbureau De Natuurvrienden, Vondelstraat 15, afd. Inst. v. Arb. Ontwikkeling.
Op ruim 200 pag. een overzicht van vele en velerlei reizen door de Natuurvrienden, georganiseerd in binnen- en buitenland. Verlucht met vele foto's en voorzien van een schat van waardevolle gegevens en inlichtingen, nodig voor elke reizende, is dit een waardevolle gids. EFO.

Enciklopedio de Esperanto II (K-Z). Redaktis L. Kökény kaj V. Bleier. Eldonis Literatura Mondo, Budapest IX, Mester-u. 53. V. 5. 1934-1935. 327 teksto- plus 184 bildopaĝoj. Formato 23,5 c.M. x 15.5 c.M. Prezo de la du volumoj: bind. 34.— svfr., broŝ. 30.— svfr. plus 10% por sendkosto. La du volumoj reprezentas la 6-an verkon de AELA 1933. Por la ĉijaraj membroj de AELA la kompleta verko kostas bind. 20.70 kaj broŝ. (Recenzo sekvos.)

Amo de Toojuuro kaj du aliaj teatraĵoj van Kan Kikuĉi. In 't Esperanto vertaald uit het japans door Joŝiŝi Ŝimomura. Uitg. „Literatura Mondo", Budapest. 88 blz. Prijs: f 0.75. Drie toneelstukjes zeker belangwekkend voor Europeanen, die met oosterse literatuur zo weinig bekend zijn.

Pri l'moderna arto. Verkis Jan Brzekowski kaj S. Grenkamp-Kornfeld. 32 teksto, 68 bildopaĝoj. Eldonis Literatura Mondo, Budapest kaj Asocio de Esperantistaj Libro-Amikoj, Budapest. Prezo: broŝ. f 3.50, bind. f 4.50 Por AELA-anoj la kvara libro en 1933. La libro temas pri diversaj tendencoj en la moderna arto, kiel dadaismo, kubismo, futurismo k.s. kaj estas abunde ilustrita. Mi ne esprimas mian opinion pri tiu ĉi verketo, sciante, kio atendus min, se mi farus tion. Mi min sentas kiel la maljuna ministro en la Andersen'a fabelo „La novaj vestoj de la reĝo" kaj prefere atendas ĝis iu infano eldiros ĝin.... F. F.

Ĉu socialismo konstruiĝas en Sovetio? (Biblioteko de **Herezulo**) de E. Lanti k M. Ivon. Formato: 14-21 c.M. 52 pĝ. Prezo: 3 fr. fr. plus 0.30. Eldonejo: **Esperanto**, 14, av. de Corbera, Paris (XII). Poŝta ĉekkonto: **E. Adam**, Paris 1350-62. Respondkuponoj estas akceptataj.
Tiu verko estas unika en sia speco: ĝi konsistas el dialogo inter 3 personoj: **Futer**, la herezulo, **Ruper**, la ortodoksulo kaj **Iver**, la objektiva atestanto, kiu vivis dum pluraj jaroj en Sovetio, tie laboradis, restante en intima kontakto kun la simpla popolo, kaj forlasis la landon antaŭ nelonge. Tiu dialoga formo donas vivon kaj intereson al temo, kiu sen tio estas alirebla nur la fakuloj.
La preso, aranĝo k papero estas bonaj; se ni aldonas, ke la broŝuro enhavas ilustrojn, konsidere la tre malaltan prezon, estas evidente, ke ĉiu, kiu interesiĝas pri Sovetio, ĉu entuziasma aprobanto, ĉu severa kritikanto, tiu nepre devas posedi tiun vere valoran verkon, plenan je precizaj informaj. A.

Trovita!

Dum la semajnofino de 13-14a de Julio en Hago oni trovis monujon kun enhavo kaj bankostumon kun lavtuko. La perdintoj direktu sin al

Kdo D. Leerentveld,
Pieter Langendijkstraat 42 c,
Rotterdam (West).

Per fiets naar het SAT-kongres.

Een aantal werkloze leden zijn per fiets naar Parijs vertrokken om daar het SAT-kongres bij te wonen.
Uit Rotterdam 17, Amsterdam 11, Groningen 4 en Hilversum 2.
Dit is hun mogelijk gemaakt, daar hun op verzoek onzer Federatie van den minister stempelverlof gedurende 2-3 weken werd verleend. Op door de Fed. uitgereikte lijsten moet onderweg een bewijs van aanwezigheid in verschillende plaatsen worden aangebracht.

VARA-paroladoj.

14 Sept. Theo Thijssen, verkisto kaj soc. dem. parlamentano prelegos el propra verko.
28 Sept. D. Leerentveld, prezidanto de la distrikto Rotterdam de FLE parolados pri la „Junularmovado kaj Esperanto".
12 Okt. Ds. N. J. C. Schermerhorn pri „Esperanto kiel pacigilo".
26 Okt. A. Damsteeg, prez. de IFETT parolas pri ĉi tiu organizo.

T. A. G. E.

Kiam ĉiuj geinstruistoj-esperantistaj sin organizus en la Tutmonda Asocio de Geinstruistoj Esperantistaj, ni certe havus konsiderindan influon ĉe aŭtoritatuloj, internaciaj fakkongresoj kaj landaj organizoj. Vi ĉiuj, gekolegoj, deziras tion. Tial vi do aniĝu kaj helpu akceli la enkondukon de Esp. en la lernejo.
Jarkotizo estas 2.50 ned. guld. (5 sv. fr.) Vi ricevos la organon: Internacia Pedagogia Revuo, kiu jam aperas dum 14 jaroj kaj informas pri pedagogiaj kaj lernejaj temoj el diversaj landoj. Ĝi peradas, pere de siaj korespondlistoj, la kontakton inter multaj gekolegoj kaj gelernantoj.
Adreso: P. Korte, Schoolstraat 13, Veendam (Nederlando), Poŝtĉekkonto 90544, Hago.

Por libertempo.

Mi volas fari el mia hotelo en Groesbeek Esperanta Domo.
Ĉambro kun matenmanĝo .. f 1.60
Ĉambro kun ĉiuj manĝoj .. - 2.60
Esperanto-Domo „Groesbeek", Carl Franzmann, Groesbeek bij Nijmegen ĉe la nederland-germana landlimo.
Esperanto parolata! Rekomendita en „Reizen en Trekken". Belega ĝardeno! Arbriĉa ĉirkaŭaĵo!

Manifest in esperanto.

„De dienstweigeraars in Nederland" gaven een manifest uit in het esperanto, ondertekend door 225 hunner, inhoudende een uiteenzetting van hun standpunt.

La 31an de Julio geedziĝis gek-doj:
JANJO SCHIPHORST
kaj
A. HENSTRA Jzn.
Nuna adreso: Herman Gorterstr. 1, Arnhem.

Kasraporto de 1 Jan. '35 ĝis 30 Junio '35.

Enspezoj.

	Saldo 1 Jan. 1935	f 564.39
1	Kotizo sekcioj	- 2119.50
2	„ ĝen. membroj	- 80.80
3	„ simp. membroj	- 7.—
4	„ simp. organizoj	- 22.50
5	Abonoj „Lab. Esperantisto" ..	- 182.77
6	Anoncoj „Lab. Esperantisto" ..	- 42.50
7	Enirkartoj kongreso Groningen	- 42.96
8	Rericevitaj vojaĝkostoj kongreso Groningen (delegitoj-membroj)	- 992.39
9	Rericevis de Ned. Spoorwegen por tromulte pag. voj. biletoj	- 99.48
10	Rericevis de Ĝen. Ned. Esp. Ekzameno Komitato	- 53.—
11	Profito Libro-Servo	- 750.—
		f 4957.29

RIMARKOJ ĈE:

1 Sekcioj ŝuldas kotizon f 560.—.
8 + 18) Saldo pagota de la sekcioj f 55.39.
9 Ni antaŭpagis f 1100.—.
12 Ŝuldo f 913.—.
14 „ - 220.—.

Elspezoj.

12	Preskostoj „Lab. Esp."		f 662.10
13	Sendkostoj „Lab. Esp.":		
	afranko	f 212.84	
	ekspedkostoj	- 55.—	
	adresplatetoj	- 74.60	
			- 342.44
14	Sennaciulo		- 985.05
15	Afranko por korespondado, propagando, Interkontaktilo gazetarservo, ktp.		- 178.07
16	Konsilantaro-kunveno (Apr.):		
	vojaĝmono delegitoj	f 88.05	
	salonluo, kafo, ktp	- 10.—	
			- 98.05
17	Kongreskostoj Groningen:		
	salonluo	f 100.10	
	restado ktp 3 tagoj	- 124.72	
	Festvespero kaj kongresaranĝoj ..	- 213.94	
			- 438.76
18	Vojaĝkostoj kongreso Gron.: por delegitoj kaj		
	membroj	f 1083.68	
	estraro	- 68.83	
			- 1152.51
19	Vojaĝkostoj ktp. estrarano kunveno Gent		- 15.85
20	Kontoraj bezonaĵoj:		
	4 skribmaŝinoj ..	f 360.—	
	diversaj	- 106.16	
			- 466.16
21	Tramkostoj estrarkunvenoj ..		- 52.38
22	Donaco pers. presejo		- 12.50
23	SAT-perant osubvencio		- 10.—
24	Subteno Lingva Komitato en Parizo		- 25.—
25	Ekzamena Komitato:		
	kotizo	- 25.—	
	prunte	- 50.—	
	vojaĝkostoj kunvenoj	- 31.29	
			- 106.29
26	Gazetarservo		- 15.83
27	Infangazeto La Vojo: multigilo k.a.		- 55.36
28	Kostoj radio-elsendoj		- 35.43
29	Ned. propaganda komitato ..		- 7.50
30	Anoncoj:		
	Ned. Esp. de LEEN	f 3.60	
	kongreslibreto LEEN	- 8.—	
			- 11.60
31	repagita distr. kotizo		- 4.32
	Saldo		- 282.09
			f 4957.29

Algemene Nederlandse Esperanto Examen-Commissie.

ĜENERALA NEDERLANDA ESPERANTO-EKZAMENA KOMITATO

diplomo a

LINGVA KAPABLO

LA SUPRENOMITA KOMITATO ATESTAS, KE

esperanto

Uitslagen.

Aangemeld voor het examen te Leeuwarden op 22 Juni 1935 66 candidaten. Geslaagd 29, n.l.:

J. Stam te Valthermond, K. de Groot te Berlikum, L. v. d. Zee te Bolsward, G. A. Knol te Stadskanaal, A. Haanstra, H. Bijl, S. L. Komrij, G. Jensma, J. Terpstra te Leeuwarden, A. C. Reinbergen, T. Eppinga te Gorredijk, K. v. Gelderen, G. v. d. Heide te Joure, T. Sikma te Harkema Opeinde, H. J. Kleefstra te Grouw, J. M. v. d. Meulen, T. Fennema te Makkum, B. G. v. d. Bol te Utrecht, M. Boersma te Kollum, H. J. Smit te Sneek, J. bij de Leij, IJ. Renema te Drachten, M. A. v. d. Horst-Klomp te Akkrum, P. Aukema te St. Nicolaasga, J. Feitsma te Nieuwe Schans, J. Boltje, J. Simons, B. Veenhouwer-Steensma te Heerenveen, Chr. H. Heiner te Huizum.

Voor diploma B opgekomen 6 candidaten. Geslaagd 4 n.l.:

W. Westra te Staphorst, A. A. Laverman te Leeuwarden, J. Haak te Haarlem, S. S. de Jong Dzn. te Huizum.

De examens worden voortgezet op 30 November te Deventer. Inlichtingen bij de secretaresse W. A. Smith, Rokin 57, Amsterdam (C.)

Esperanto-tentoonstelling in China.

In Shanghai vindt in October een esp. tentoonsteling plaats. Zij, die hiervoor materiaal te missen hebben, worden verzocht dit te zenden aan: *La Ekspozicia Komitato de Ŝ.E.L. N: 2 14, Lane 169, Carter Road, Ŝhanghai, Ĉinio.*

La Esperanto-Domo en Arnhem

kore invitas ĉiujn gesamideanojn al libertempoj, renkontoj, semajnfinaj kunvenoj kaj speciale al la someraj kursoj.

La Esperanto-Domo estas malfermita dum la tuta jaro kaj en ĝi daŭre estas aranĝataj studaj kaj amuzaj kunvenoj, kaj agrablaj ekskursoj al la belega ĉirkaŭaĵo de Arnhem.
Prezoj: Ĉambro kun matenmanĝo: 2.50, 2.25 aŭ 2.— guld.; pensiono (ĉambro kaj la tri manĝoj): 3.50, 3.— aŭ 2.50 guld. Servmono 10%.
Por infanoj pli malaltaj prezoj.

Adreso: Esperanto-domo, Arnhem. (Esperanto-laan 3. — Telefono 26060. — Atingebla per tramlinio 1, haltejo Huygenslaan).

La por SATa varbado.

Inter la federacianoj, kiuj pli malpli konscias pri la graveco de mondorganizo por laboristaj esperantistoj, estas tamen multaj, kiuj ankoraŭ staras ekster la vicoj de SAT. Mi celas tiujn, kiuj pro malbona financa stato ne povas pagi la kotizon por membreco kaj eventuale por la monata gazeto „Sennacieca Revuo". Tamen la kotizo por SAT estas por ni, federacianoj, nur 1.50 guldenoj jare; do, 3 cendoj semajne.
En diversaj sekcioj oni ebligas al la membroj pagi per tiu semajna sistemo kaj ĝenerale la rezulto estas ĝojiga. Kiam la senlaboraj gekamaradoj ĉiusemajne aŭ ĉiumonate povas pagi la kotizon por SAT, tiam ni multe pli faciligas al ili la aliĝon al organizo, kiu pro sia strukturo kaj celadoj meritas nian plenan aprobon kaj subtenon. Ni atendas, ke multaj novaj federacianoj en Januaro de la venonta jaro volas aliĝi al SAT. Tial estas necese por tiuj aliĝontoj, kiuj nur po semajne aŭ monate povas kvitiĝi, ke la pagado jam komenciĝu en Septembro aŭ plej laste en Oktobro. por ke la peranto en Januaro povu sendi la kotizon por la 1a kvaronjaro. Mi do petas la perantojn kaj la sekciestrarojn malfermi tian sistemon, aŭ almenaŭ esplori ĉe la membroj, ĉu ili favoras al tiu ĉi aliĝmaniero.
Ĉe semajna pagado la kotizo estas por membreco 3 cendoj, kun abono al „Sen. Revuo" 8 cendoj. Ĝi estu enkasigata per la SAT-peranto aŭ sekcia kasisto. (La novaj membroj devas pagi unufoje 30 cendoj por aliĝo).
Kiam ni komprenas la neceson de organizo, kia estas SAT por la kultura laboro de la laborista esperantismo, ni ankaŭ komprenas, ke tia organizo estas subteninda kaj ke neniu laborista esperantisto prave povas ignori ĝin.
Ŝajnas al mi fruktodone en la sekcioj kolporti per la broŝuro: „Het Arbeiders Esperantisme". Ĝi estas havebla ĉe la federacio je 10 cendoj.
Konscia membraro donos firman movadon! B. W.

Mededelingen van het Federatiebestuur

Secretariaat: Postbus W. 6, A'dam (W.), Administratie: Postbus O. 50; Postgiro Adam Nr. 144698. Libro-Servo: Postbus O. 50, Amsterdam (O.), Postgiro Amsterdam Nr 111278.

OPGELET: GROENE MAAND.

Strooibiljet.

Voor lager prijs!

Evenals vorig jaar zullen we een strooibiljet laten drukken, waarop de afdelingen onder de tekst mededelingen kunnen doen omtrent te houden tentoonstelling, vergadering of adressen enz. waar men zich kan aanmelden voor de a.s. kursussen, enz. enz.

We zullen nog wat meer ruimte laten dan het vorige jaar.

Waar de oplaag van verleden jaar bijna 300.000 bedroeg konden we nu *nog voordeliger* prijs bedingen.

Deze is nu:

per	1.000	stuks	f 1.70
bij	5.000	„	„ 8.—
„	10.000	„	„ 15.—
„	15.000	„	„ 22.—
„	20.000	„	„ 28.—
„	25.000	„	„ 33.—

Verzendkosten inbegrepen.

Men houde in het oog, dat de prijs voor de kleine kwantums zo laag kan zijn, alleen als we ook de grotere bestellingen kunnen uitvoeren.

Bestellingen *nu*.

Betalingen *later*.

Brochures.

Allereerst wordt verkocht ..Wat ieder van Esperanto weten moet". Hier kunnen we nog 10.000 van leveren. Brengt deze aan den man!

De prijs is maar 3 cent.

De afdelingen en distrikten ontvangen 25% korting.

Daarnaast komt misschien nog een brochure uit van 16 pag., formaat 24 × 16, waarvan de verkoopprijs ten hoogste 5 cent zal zijn.

Ook hierop ontvangen de afdn. en distr. 25% korting.

Vóór September wordt hiervan nog per Interkontaktilo kennis gegeven.

Raambiljet.

Ons raambiljet moet nu prijken bij al onze 4000 leden thuis. En verder zorge men, dat het gedurende September in alle lokaliteiten der arbeidersbeweging op een in 't ooglopende plaats wordt bevestigd.

Aan de fiets

mag in de groene maand onze esperantowimpel *niet* ontbreken!

Prijs 25 cent (groene ster op rood veld) en 30 cent (groene ster op wit veld.

Ook de vlag uit.

Er zijn nog vlaggen in voorraad voor f 2.50 per stuk.

Overigens

behartigen al onze afdn en distrikten de propaganda in de groene maand naar 't voorbeeld van verleden jaar. Zo mogelijk beter.

Onze leerboeken.

Dit keer beschikken we over twee leerboeken, n.l. het bekende „Nia Lernolibro" van kdo Jac. Lem Jr. en het nieuwe „Facila Lernolibro" van kdo G. P. de Bruin. (160 pag.) De prijs van beide zal gelijk zijn, n.l. ingen. f 0.90, gekart. f 1.05 waarvan afdn of distrikten dan nog *30% korting* krijgen.

De kantaro

is nu verschenen. Ze heet *Ni Kantu* en kost slechts f 0.25.

Korting voor afdn en distr. 20%.

Van een aantal liederen, waar men de muziek niet van kent, is deze verkrijgbaar voor *5 cent per lied.*

Doordat eerst de bestellingen verzameld zullen worden, kan toezending niet dadelijk plaats vinden.

Bij bestelling opgeven de naam van het lied en het nummer van de bladzijde, waarop het in Ni Kantu voorkomt.

Klacht.

57 afdelingen zonden nog niet de statistieklijsten in, die vóór 20 Juli in ons bezit moesten zijn!

Begrijpt men dan niet, dat we zó geen statistiek kunnen samenstellen? Laat men toch steeds in alles medewerken.

Bestuur afwezig.

Gedurende Augustus zijn alle bestuurders beurtelings enige tijd afwezig wegens vakantie enz., zodat niet alles dadelijk zal kunnen worden behandeld.

Verschijning L E Sept.

Het Septembernummer zal op 7 Sept. verschijnen. Inzendingen vóór 31 Augustus bij den redacteur.

Konsilantaro kunveno.

21 Juli 1935.

De konsilantaranoj brengen verslag uit, waaruit blijkt, dat overal onze beweging groeiende is. Met verschillende wensen ten opzichte van de propaganda zal rekening worden gehouden. Het plan voor de groene maandactie wordt ontwikkeld. Getracht zal worden een nieuwe brochure uit te geven. Verder rekenen wij op de activiteit van de distrikten, die uit de ervaringen van verleden jaar kunnen putten. Eén radiouitzending in September zal aan de jeugd worden gewijd, waarvoor kdo Leerentveld is aangezocht. Tot het doen drukken van het kinderblad „La Vojo" zal eerlang moeten worden overgegaan. Een beroep wordt gedaan op vergroting van het aantal abonné's. Het nieuwe leerboek van kdo De Bruin zal in een oplaag van 3000 ex. verschijnen. In gelijke oplaag het leerboek van kdo Lem. Over de uitgave van een kalender zullen wij ons verstaan met SAT. Het studieblad „La Progresanto" zal, indien het aantal abonné's dit mogelijk maakt, in enigszins gewijzigde vorm blijven verschijnen. Een belangrijk punt van de agenda was de event. aansteling van een betaalde kracht.

Na verschilende op- en aanmerkingen werd besloten, dit punt terug te wijzen naar het Federatie-bestuur voor nader onderzoek, dat t.z.t. voorstellen zal kunnen doen.

Voor het Jubileum-kongres in Den Haag, was een kongrescomité gekozen, waarvan de secretaris door het Fed.-bestuur niet als zodanig kan worden geakcepteerd. De Fed.-raad ging hiermede volkomen accoord. Besloten werd een termijn te stellen, waarbij aan Den Haag geboden werd, een anderen secretaris te kiezen, daar anders het Fed.-bestuur gemachtigd wordt, het kongres in A'dam te doen voorbereiden.

In Brussel zal tijdens de viering van het 50-jarig bestaan der B.W.P. speciale propaganda worden gemaakt alsook bij de grensmeetings die in Augustus plaats vinden.

Na rondvraag, waarbij verschillende wensen en verlangens kenbaar werden gemaakt, sluiting te 6 uur.

UIT DE FED. BEST. VERG.

Vergaderingen van 12-6, 10-7, 24-7 1935.

De voorzitter opent de vergadering met enige woorden van waardering ter gelegenheid van de inschrijving van het 4000ste lid. Hij herinnert aan de toestand van slechts enkele jaren geleden, toen de Federatie nog weinig leden telde in slechts enkele afdelingen. Wij kunnen trots zijn op het werk van onze Federatie.

Wegens een ziektegeval bij hem thuis kan de secretaris de vergaderingen voorlopig niet bijwonen.

Aan de orde is het punt SAT-kongres. Volgens kongresbesluit zullen de bestuurders Vrees en Prent onze federatie vertegenwoordigen.

De relaties met de Vara zijn uitstekend. Wij hebben nu recht van uitzending tot 10 Augustus 1936, iedere veertien dagen 20 minuten. Bovendien elke zes weken 10 minuten voor mededelingen. Het werk van het Esp. Prop. Comité (met LEEN) wordt voorlopig niet voortgezet, daar geen successen te bereiken zijn. Een afdelingsbestuurder van Ned. Kat. verzocht inlichtingen omtrent de kwestie Examen-Comité. Hij wilde dit punt aan de orde stellen in het kongres van N.K. Om het werven van nieuwe abonné's op „La Vojo" te vergemakkelijken, wordt besloten de prijs te stellen op 25 cent per half jaar.

Besproken wordt de agenda voor de kons. kunveno. Voor de groene maandactie zullen wij geen affiches laten drukken, daar er nog voldoende in voorraad zijn. Ook zal geen speciaal nummer van LE verschijnen, om beter met het andere propaganda-materiaal te kunnen werken. Wij zullen echter proberen een brochure uit te geven naast die van kdo De Bruin.

Een belangrijk punt van bespreking vormt het aanstellen van een kantoorbediende of gesalarieerde. Het vele werk kan door de bestuursleden niet meer in de vrije uren worden gedaan. Eerst zal de mening van de kons. kunveno worden afgewacht.

In Den Haag werd een kongrescomité opgericht, welks secretaris echter door ons niet erkend kan worden. Om van een behoorlijke vertegenwoordiging onzer fede-

ratie tegenover officieele instanties verzekerd te zijn, zal worden aangedrongen op vervanging.
Van de goede gang van zaken in het Examen-comité wordt met genoegen kennis genomen.

24 Juli 1935.

Verschillende korrespondentie wordt afgehandeld. In verband met een gerezen conflict tusen het Haagse district en het Fed.-bestuur, omtrent de verkiezing van een sekretaris voor het kongrescomité, zullen wij het besluit van de laatstgehouden kons. kunveno mededelen. Slaagt het distriktsbestuur er niet in een anderen sekretaris te kiezen, dan zal A'dam als kongresplaats aangewezen worden.
Het programma vor de Vara wordt vastgesteld. Waarschijnlijk zal een brochure voor de groene maandactie worden uitgegeven. De afd. zullen zo nodig per circulaire hierover worden ingelicht.

UIT DE AFDELINGEN

AFD. A'DAM I. Sekr.: Smaragdstr. 6[1] (Z.)
De groene maand is weer in aantocht, dat wil zeggen, alle hens aan dek. Onze leden die altijd de konversaties en de vergaderingen bezoeken zullen weten, dat wij besloten hebben in de jaarvergadering van 30 Jan. 1935 een feestpropaganda-avond te houden. Maar vooral zij die niet geregeld komen dienen daarvan goed doordrongen te zijn. Het is afd. A'dam I die zoiets doet, en dat mag toch wel iets goeds zijn, nietwaar? **Of zou een afdeling met 60 leden daarvoor niet kapabel zijn. Laten wij het tegendeel bewijzen.** Uit deze avond moet en kan een flinke kursus geboren worden. Uitsluitend eigen leden voeren een voor dit doel geschreven toneelspel op in 2 bedrijven, genaamd **Promotie.**
Behalve de stemmingband zal een humorist zich doen horen. Voor de jongelui, want daar moet het toch van komen, is gelegenheid voor een dansje tot 2 uur 's nachts, terwijl de ouderen natuurlijk ook hun beste beentje voor zetten. Zeggen we nu eens niet, **„mi ne havas tempon"** maar zijn gedachtig aan het parool **nu of nooit.** 300 programma's is een bitter beetje, die zijn we in een wip kwijt, wanneer ieder lid zorgt 4 à 5 stuks te verkopen.
De prijs kan geen bezwaar zijn, is slechts 25 cent, belasting inbegrepen.
Dat is waar ook: die aardigheidjes kosten van die lieve hollandse guldentjes. O, dat is niets zeggen de leden, wij zijn er ook nog. Wij zorgen voor een tombola die klinkt als een klok, want onze klub moet er financieel goed uitspringen. Daarom is het bekende „ezeltje strek je" van harte welkom. De datum is vastgesteld op 14 September **in het nieuwe gebouw Pax, Ferd. Bolstraat 194 t.o. RAI.**
We rekenen op alle leden zonder uitzondering, wij weten wel als het er op aan komt, **en het komt er op aan,** de leden er op uit trekken met 4 programma's, en onderweg tikken zij meteen **iets op de kop voor de onmisbare tombola.** Vrienden ik zeg niets meer, anders klap ik uit de school. Wie thuis blijft, doet zich te kort. Programma's zijn bij uw afd. verkrijgbaar en bij de bestuursleden. Niemand onttrekke zich aan het welslagen van deze buitengewone avond. Tot 14 September in Pax.
B. C. Hesels, 2e sekr.

AFD. ALKMAAR. „Vekiĝu".
Sekr.: Paardenmarkt 3.
Nia sekcio organizos en la sekvonta vintro denove elementan kaj daŭrigan kursojn. Gvidanto estos kdo Metz el Amsterdam.
Tiam nia sekcio ekzistos du jarojn. Estos je 21 Sept. ke ni organizos festvesperon en la salono v. Gijnen, Breestraat. La anoj ekzercas regule la teatraĵon „La lignovermo". La esperantistoj en la cirkaŭo nepre vizitu tiun ĉi festvesperon.
J. Slikker, sekr.

AFD. A'DAM V.
Sekr.: Geuzenkade 51[1].
Geroyeerd wegens contributieschuld:
T. Garrels, Pieter v. d. Doesstraat 56.
C. Hali, Admiralengracht 255.
Kalf, Jac. v. Lennepkade 150[3].
Roodhart, Sloterweg 14.
P. Udo, van Spilbergenstraat 9[2].
Namens het Bestuur:
H. H. ten Hagen, penningm

AFD. A'DAM XI. „La Centro".
Sekr.: Nieuwe Hoogstraat 22.
Onze afd. hield 11 Juli een huishoudelijke vergadering in gebouw „De Leeuw", welke in hoofdzaak gewijd was aan de propaganda voor de nieuwe kursus. Wij besloten wederom een tentoonstelling te houden en bepaalden daarvoor de week van 14 tot en met 22 Sept. Het propaganda-comité bestaat uit de kameraden H. Blenderman, Mathijsse, Visser en Gans.
De „Klubgazeto", ontworpen door kdo Brillenslijper zal, indien mogelijk, nog deze winter verschijnen. Hem zijn wij dank verschuldigd, voor de reeds gedane moeite en wensen hem veel succes.
Alhoewel de opkomst niet groot was, verliep deze vergadering, geleid door onze kdo Polak, zeer geanimeerd.
Kdoj Visser en Blenderman stelden zich beschikbaar als kursusleiders. Het bestuur rekent op de medewerking van alle leden, en verzoekt hen getrouw de klubavonden te komen bezoeken. J. Pront, sekr.

AFD. BEVERWIJK.
Sekr.: Alkmaarseweg 194, Wijk a. Duin.
De Beverwijkse groep krijgt haar eigen gebouwtje, het zal vermoedelijk begin September geopend worden. Voor onze leden alle respect voor hun werklust, het wordt een waar lusthof. Wij zijn op de goede weg naar verwezenlijking van ons ideaal.
Niet alleen het lokaaltje is in orde, maar wij krijgen twee pracht-etalage's waarin voortdurend propagandamateriaal geplaatst kan worden. Ook de werklust der leden, naar buiten wordt met kracht ter hand genomen.
Kamaradoj antaŭen. B. P., sekr.

AFD. GOUDA. „Ni persistu".
Secr.: 4de Kade 121.
Op onze laatste huishoudelijke vergadering besloten we over te gaan tot het houden van een maand vakantie voor kursisten en leden. In Augustus, hiervoor uitgekozen, wordt dus de zaak gesloten behalve voor boeken uit de bibliotheek. Men vervogee zich bij den bibliothecaris. Onze bibliotheek wordt weer uitgebreid met een serie van f 9.— uit de speciale Libro-Servo-aanbieding. Ook gaven zich weer nieuwe leden op voor het bibliotheekfonds met een vrijwillige bijdragen van 10 cent per maand. De tweede week in de vakantie gaat de kinderkursus 4 dagen kamperen in Amerongen onder leiding van hun leider en zijn vrouw. Voor het weekeind in Meer en Bosch gaven zich 8 leden op. Een paar van hun nemen hun hele familie mee. Hoe meer er mee gaan des teliever het ons is. De conversatieavond is vastgesteld op Donderdag in het vervolg. De **laatste Donderdag** in Augustus hebben we weer een **huishoudelijke vergadering** ter bespreking van de groene maand, kursussen, in het kort, het winterseizoen! Convocatie volgt nog wel, maar komt dan ook ter vergadering. P. Maarsen, sekr.

AFD. DEN HAAG III.
Nu de zomer in het land is, moeten we ook weer gaan denken aan de propaganda voor de winterkursussen. Het propaganda-comité maakt reeds volop propaganda. Ook gaan we straks in ons kwartier en in de buurt van de Badhuisweg propaganda maken. Zij, die wensen deel te nemen, kunnen zich direct wenden tot J. G. Meere, Houtrustweg 300. Indien men iemand weet, die een kursus wil volgen, schrijf het adres op en breng het mij of Wieringerstraat 78, Berberisstraat 61, Banaanstraat 16. Dan naar Zandvoortstraat 11, waar onze voorzitter D. Varkevisser zijn nieuwe adres is. Zegt het voort!
Vooral moet ook gedacht worden aan de adressen van kinderen. Wij kunnen 40 kinderen platasen. Dus vrienden aan het werk, nu reeds. J. G. Meere.

AFD. DEN HAAG V (Loosduinen).
Secr.: Walnootstraat 249.
Nu het Distriktsbestuur in overleg met onze groep heeft besloten, ook de wijk, begrensd door Loosduinseweg, Kornoeljestraat en Mient bij Loosduinen te rekenen is de propagandamogelijkheid groter geworden.
Een nieuw bestuur werd gevormd, dat reeds plannen uitwerkt om een prachtige actie te voeren. Over enkele weken zal daarvan aan de leden nader worden bericht. Wenken en raadgevingen zullen natuurlijk gaarne door ons worden ontvangen.
W. C. A. H.

AFD. ROTTERDAM III.
Sekr.: Multatulistraat 29, West.
En nia ĝenerala kunveno, okazinta la 16an de Junio 1935, ni elektis la jenajn estraranojn, pro la fakto ke kelkaj estraranoj transiris al novfondita sekcio. Ankaŭ la kasistino kdino v. Vlaardingen ne estis reelektebla.
1a prez.: kdo J. Bout, 2a prez.: kdo H. Mandos, 1a kas.: kdo G. de Waard, 2a kas.: kdo D. Bos.; 1a sekr.: W. Borsje, Multatulistraat 29; 2a sekr.: A. Damsteeg, Puntstraat 55; Libroservanto kdo J. de Biggelaar; bibliotekisto: kdo H. Roodenburg; Delegitinoj: kdino J. Vroon-R.; kdino J. Bout.
La prez. esprimis sian dankon, pro la farita laboro, al la antaŭaj funkciuloj. Kelkaj aferoj, post diskutado, kontentige solviĝis.
Anticipe dankante vin, W. Borsje, sekr.

AFD. WESTZAAN.
Secr.: Weiver G 47.
La 2an de Julio konversacias nia sekcio. Estis la unua fojo, ke la novaliĝintoj ĉeestis, tamen multaj forestis. Ni esperu, ke la venontan kunvenon ĉiuj ĉeestos. Post la bonvenigo kaj la pritraktado de la envenintaj leteroj ni decidis doni senpage „La Vojo"n al la knaboj, kiuj regule vizitadis la kurson.

Denove la Zamenhof-gemembroj kunvenis je la 23a de Julio. Ni decidis partopreni la ekskurson al Velsen. Pro tio ke la gemembroj ankoraŭ parolas tro malmulte esperantlingve, la daŭriga kurso estos gvidata iomete alie ol pasintan vintron. Dum la verda monato ni denove propagandos. Ni decidis mendi pli multe da materialo ol pasintan propagandan monaton. Preskaŭ ĉiuj promesis helpi. Ni klopodos plenigi 2 montrajn fenestrojn kun nia materialo. Nia devizo ja devas esti „ĉiuj helpu, por ke nia movado kresku kaj prosperu." Kiam ĉiuj helpos, ni ne dubas ke la rezulto estos bonega.
En la nomo de la daŭrigkursanoj iu kdino transdonis libron al la gvidinto.
Ankaŭ la prez. dankis en la nomo de la sekcio la gvidinton.
Iu gasto poste rakontis ankoraŭ ion pri sia restado en Barcelona.
Atentu.
Nia venonta kunveno, kiu okazos Mardon **la 13an de Aŭg.** havos tre ekster-ordinaran aspekton. Nia gvidinto parolos pri sia vizito al Parizo kaj pri sia partopreno al la SAT-kongreso. Nun nepre ĉiuj ĉeestu! Do ĝis la 13a de Aŭg.
T. Brink-Blomberg, sekr.-ino.